

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 2. Solvuntur opposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81978)

vincibiliter ignorat præceptum Dei; ergo licet Deus, ut objectum gravitans offensam limite-
tur à cognitione, Christus merens non limita-
tur, ne secundum totam suam dignitatem infi-
tam dignificet meritum. Conseq. patet; quia
licet Deus ut cognitus non sit simpliciter infi-
nitus, & non constituat offensam simpliciter in-
finitam in ratione offensæ, dignitas tamen per-
sonæ Verbi, ut est in se, constituit meritum simpli-
citer infinitum in ratione meriti. Confr. Digni-
tas personæ Verbi non limitatur ab actione cre-
ata, ne constituat meritum Christi simpliciter
infinite perfectum.

435. Contrà 2. Dignitas personæ Verbi non so-
lum constituit meritum in ratione valoris,
sed etiam in ratione meriti; atqui per Te
ex eo; quod dignitas personæ sit simpli-
citer infinita, constituit meritum in ratione va-
loris simpliciter infinitum; ergo etiam consti-
tuit meritum in ratione meriti simpliciter infi-
nitum. Minor, & conseq. tenent; maj. verò
constat, quia, ut docent Concilium Tridenti-
num, Pius V. Gregorius XIII. citatum num. 386.
& 389. nostra opera nullo modo possunt esse
meritoria de condigno sine gratia habituali, quæ
in puris creaturis est dignitas requisita ad hunc
statum personæ operantis, & merentis; ergo
dignitas personæ operantis, & merentis non so-
lum constituit meritum in ratione valoris, sed
etiam in ratione meriti. Confirmatur. Vis
merendi, & satisfaciendi non distinguitur à me-
rito, & satisfactione; sed hæc vis, utpote con-
sistens formaliter in dignitate personæ Verbi, est
simpliciter infinita; ergo jus merendi in merito
Christi Domini est simpliciter infinita, ac proin-
de in ratione meriti evadet simpliciter infinitum.

436. Contrà 3. & assumo exemplum, quo utitur
Adversarius. Nullum præmium dici potest ma-
gnum, nisi relatè ad aliud minus, ut ex termi-
nis constat. Nunc sic: vel obsequium Benefici-
arii simul cum qualitate personæ meretur præ-
mium magnum respectu aliorum, vel magnum
respectu sui: sic etiam operatio Christi simul
cum Divinitate personæ, vel meretur præmi-
um magnum respectu aliorum, vel magnum respec-
tu sui. Si primum, ergo neque attempta qualitate
personæ debentur Beneficiario redditus pingu-
iores his, qui debentur aliis, sed illi gratiosè offe-
runtur ab Ecclesia, ac proinde nec Christo Do-
mino debebitur præmium majus eo, quod de-
betur reliquis iustis, sed gratiosè offeretur illi
majus præmium à Deo, quod & absurdum est,
& contra Clementinam citatam num. 425. Si
secundum; atqui nullum præmium est excogi-
tabile, quod excedat vim meriti sui respectu
Christi: ergo nullum est excogitabile præmi-
um, quod non cadat sub meritum Christi, quod
perinde est, ac dicere, meritum Christi in rati-
one meriti esse simpliciter infinitum; unde ne-
que meritum Beneficiarii, neque meritum Chri-
sti potest esse majus respectu aliorum in ratione
valoris, quin etiam sit majus in ratione meriti.

437. Respondebis 3. ex aliis: personam Verbi u-
nà cum operatione creata Christi constituere
R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

meritum simpliciter infinitum in ratione meri-
ti, si sumatur meritum substantivè, & concre-
tivè; secus autem, si sumatur adjectivè. Con-
trà tamen 1. quia hoc solum est dicere, opera-
tionem creatam non esse simpliciter infinitam;
exinde autem non inferitur, quod meritum con-
stitutum ex actione creata, & dignitate Verbi
non evadat simpliciter infinitum: ergo meri-
tum Christi absolute sumptum, quatenus
ex operatione creata, & dignitate Verbi
constituitur, reverà est in ratione meriti simpli-
citer infinitum. Contrà 2. Licet humanitas
Christi Domini sit reverà finita, ac Christus
Dominus ex humanitate, & dignitate Verbi
constitutus est simpliciter infinitus, & quando de
Christo loquimur, absolute dicendum esse sim-
pliciter infinitum in ratione Christi: ergo eo-
dem modo, quando de merito Christi loquimur,
absolute dicendum est in ratione meriti simpli-
citer infinitum. Contrà 3. Sicut Christus, sive
adjectivè, sive substantivè accipitur, ipsissi-
mus est ex parte objecti, eique extrinsecè ad-
venit ex nostris actibus, quod adjectivè, vel
substantivè consideretur; ita meritum Christi,
sive adjectivè, sive substantivè accipitur, ipsissi-
mum est ex parte objecti, eique extrinsecè ad-
venit ex nostris actibus, quod adjectivè, vel
substantivè consideretur: ergo sicut contingen-
tia adveniens ex nostris actibus non impedit,
ne debeamus dicere, quando de Christo absolu-
tè loquimur, quod sit simpliciter infinitus in rati-
one Christi, ita hæc contingencia non impedit,
quando de Christi merito absolute loquimur,
quod sit simpliciter infinitum in ratione meriti.

438. Probatur 2. conclusio. Licet Christus inclu-
dat humanitatem, quæ non est simpliciter infi-
nita, nihilominus, quia includit personam
Verbi simpliciter infinitam, est totum simpli-
citer infinitum: ergo licet meritum Christi inclu-
dat operationem creatam, quæ non est simpli-
citer infinita, nihilominus, quia includit perso-
nam Verbi simpliciter infinitam, erit totum
simpliciter infinitum. Probatur conseq. Ideo
Christus ratione Verbi est simpliciter infinitus;
quia, licet personalitas Verbi non comunicetur
humanitati per identitatem, comunicatur ta-
men per identitatem composito, ut extremum
illius constitutivum ab humanitate non vicia-
tum; sed etiam persona Verbi, licet non com-
municetur per identitatem operationi creatæ,
comunicatur tamen per identitatem merito
Christi, utpote extremum illius constitutivum,
& ab operatione creata non viciatum: ergo sicut
Christus est simpliciter infinitus in ratione
Christi, ita Christi meritum est simpliciter in-
finitum in ratione meriti.

SECTIO II.

Solvuntur Opposita.

439. Objicies 1. Deus solus, utpote continens
perfectionem absque ulla mixtura imperfe-
ctionis est perfectior, quàm aggregatum ex Deo,
& creatura: ergo etiam dignitas Verbi, utpo-
te

te continens perfectionem depuratam ab omni imperfectione, erit perfectior, quàm aggregatum ex ipsa, & ex operatione creata; ac proinde, licet dignitas personæ Verbi sit simpliciter infinita, nihilominus meritum Christi constitutum ex ea dignitate, & operatione creata non erit simpliciter infinitum. Retorqueo argumentum: Deus solus, utpote continens perfectionem absque ulla mixtura imperfectionis est perfectior, quàm aggregatum ex D E O, & creatura; ergo etiam dignitas Verbi, utpote depurata ab omni imperfectione erit perfectior, quàm Christus Dominus constitutus ex eadem dignitate, & humanitate creata.

440. Deinde dist. ant. est perfectior, id est, simpliciter eo aggregato, conc. id est continens aliquam perfectionem, quæ non contineatur in eo aggregato, nego antec. & consequentiam; quia in eo aggregato imperfectio, quæ continetur, est pure negativa ex parte extremi creati, prout illud extremum creatum dicit tantam, & non maiorem perfectionem; at non est imperfectio positiva inficiens D E U M; aliter non posset Deus velle illud extremum ad constituendam quasi formam cum illo unum suum divinum compositum cum peccato, vel cum positiva morali imperfectione, ex quo non impeditur, quod illud aggregatum contineat perfectionem simpliciter infinitam. Vide à n. 140. de justit. & jur. ubi notavi, exponendo, quomodo in his posset facile immisceri quæstio de voce, quæ non aliter, nisi juxta nostra principia expediri potest.

441. Obijcies 2. Ex persona Verbi, & operatione Christi non sit unum meritum simpliciter æternum: ergo nec unum meritum simpliciter infinitum. Probatur conseq. Quamvis contineat extremum simpliciter æternum, non sit meritum simpliciter æternum: ergo quamvis contineat extremum simpliciter infinitum, non confurget meritum simpliciter infinitum. Retorqueo argumentum 1. licet Christus Dominus contineat immensitatem ubique existentem, non existit ubique: ergo licet contineat extremum simpliciter infinitum, non erit simpliciter infinitum. 2. licet meritum Christi contineat extremum magis æternum, non reddit illud magis æternum, quàm meritum puri hominis justit: ergo licet contineat extremum magis dignum, non reddet magis dignum, quàm meritum puri hominis justit.

442. Respondeo deinde conc. antec. & nego conseq. Ad probationem conc. etiam ant. & nego conseq. Ratio est, quia illud totum est capax denominationis simpliciter infinitæ, & non est capax denominationis simpliciter æternæ; nam ut sit simpliciter infinitum, sufficit, quod, licet nunc habeat valorem simpliciter infinitum, & quod non possit compensari ad æqualitatem cum valore finito; at verò, ut totum illud sit simpliciter æternum, requirebatur, ut illud aggregatum extiterit ab æterno; cum autem certum sit, quod illud totum non possit compensari ad æqualitatem cum valore finito; siquidem

continet non minorem valorem, quàm persona Verbi, quæ est infinita, exinde certum apparet, quod sit capax denominationis simpliciter infinitæ; at verò, cum aliunde sit certum, quod illud aggregatum non extiterit ab æterno, exinde certum apparet, quod illud totum sit incapax, ut denominetur simpliciter æternum.

Ratio omnium est, quia forma, vel quasi forma totius non dat toti denominationem, cuius est incapax, sed denominationem, cuius est capax: sic forma naturalis, quæ spiritualis est, & intellectiva, reddit totum hominem intellectivum, & non spirituale; sic etiam forma, quæ simul est albedo, & qualitas, reddit totum album, cuius denominationis est capax, non autem reddit illud quale, cuius denominationis est incapax. Regula autem generalis ad quamcunque denominationem cognoscendam, quam fusc tradidi in analyticis, ita breviter explicatur. Quando enim quaeritur, an forma communicet huic toti aliquam denominationem, quaeri prius debet definitio ejus denominationis, & si hæc definitio conveniat toti, totum illud erit capax talis denominationis, eamque suscipiet; si verò non conveniat toti, erit exinde totum incapax illius denominationis, eamque non suscipiet. E. G. homo constituitur ex corpore, & ex spiritu, & quaerimus, an à forma spirituali denominetur totum spirituale, vel an à materia denominetur totum materiale? Pro cuius decisione quaerimus definitionem spiritualis, videlicet, quod ex se sit impenetrabile; quod idem est de quacunque excogitabili definitione; cum autem totus homo non sit penetrabilis cum altero, sed impenetrabilis; exinde non potest dici à forma spirituali totum illud spirituale, nec est capax talis denominationis; dici tamen potest à materia materiale, & est capax talis denominationis.

Eodem modo quaerimus, an à forma intellectiva dicatur totus homo intellectivus, vel à materia, quæ intellectiva non est, dicatur non intellectivus; & recurrimus ad definitionem harum denominationum sic; v. g. intellectivum, quod potest tendere intentionaliter in objectum ex qua definitione inferimus sic. Totus homo tendit intentionaliter in objectum, nec à materia impeditur, ne intentionaliter tendat. Unde dicitur reverà intellectivus à forma intellectiva, & est capax hujus denominationis. Ex quo clarè inferitur, quomodo meritum Christi non sit æternum, & sit valoris simpliciter infiniti, ut enim sit æternum, requiritur, quod hoc concretum accidentale non inceperit in tempore, cumque hoc aggregatum accidentale meriti Christi in tempore inceperit, non est capax denominationis æternæ. At concretum valoris simpliciter infiniti illud est, quod ad æqualitatem non potest apprehendi minus, quàm simpliciter infinitè; cumque meritum Christi apprehendi non possit, quàm simpliciter infinitè, exinde est capax hujus denominationis.

nationis, & revera evadit simpliciter infinitum.

445. Obijcies 3. Offensa lethalis non evadit simpliciter infinita ex dignitate simpliciter infinita Dei offensi; ergo neque meritum Christi evadit simpliciter infinitum ex dignitate simpliciter infinita personae merentis. Resp. conc. antec. & nego consequ. quia Deus non est forma intrinsecè constitutiva offensæ, sed obiectum offensum, neque offensam gravificat, nisi ut cognitus, ex dictis num. 434. at; ut ibi diximus, est forma, vel quasi forma intrinsecè, ut est in se, constitutiva meriti Christi; siquidem ad dignificandum non est opus, ut dignitas cognoscatur. Deus etiam, ut est in se, est bonus, & sic potest constituere tanquam forma meritum simpliciter infinitè bonum; at verò, ut est in se, non est malus, ac proinde, ut est in se, nequit constituere tanquam forma offensam simpliciter infinitè malam; unde, ut est in se, potest communicari tanquam forma concreto meriti, non autem offensæ. Hæc omnia fusè dedimus à num. 339. ubi diximus, quod, licet Deus esset forma offensæ, non esset forma, ut est in se, sed ut cognitus, & ut limitatus, & representatus in cognitione, tanquam in speculo. Ideoque solum geometricè posset gravificare offensam; nam licet imagines in speculo ita appareant, ut una excedat alteram, v. g. imago hominis excedit imaginem Canis; at non tantum excedit imaginem Canis, quantum homo excedit Canem. Sic imago Dei excedit imaginem omnium creaturarum; at non excedit tantum, quantum Deus excedit creaturas; in quo stat limitatio ad proportionem geometricam.

446. Ob. 4. Satisfactio & meritum Christi, neque formaliter, neque eminenter continent omnem dignitatem, & valorem possibilem, ita, ut non sit valor alius, & dignificatio major; ergo in ratione satisfactionis & meriti non est simpliciter infinitum. Probat antec. valor, & dignificatio volitionis liberæ Dei, vel personæ Verbi in se ipsa major est, quam valor, & dignificatio meriti Christi; ergo &c. Probat antec. valor, & dignificatio volitionis liberæ Dei, aut personæ Verbi in se ipsa, est talis per essentiam; atqui valor, & dignificatio meriti Christi non est talis per essentiam, sed per unionem; ergo &c. Confirmatur 1. Deus non existimat tanti dignificationem meriti Christi, cum potuisset illam non nolle nollendo Incarnationem, quam dignificationem personæ Verbi, quam non potuit non velle; ergo &c. Confirmatur 2. dignificatio meriti Christi, licet habeat formam, non tamen habet communicationem simpliciter infinitam; atqui dignificatio personæ in se non solum habet formam, sed etiam communicationem simpliciter infinitam; ergo est major. Confirm. 3. Excellentia Dei non reddit, tam excellentem humanitatem Christi, cui communicatur per unionem, quam persona Verbi, cui com-

municatur per essentiam; ergo neque reddet tam excellentem operationem Christi, cui communicatur per unionem, quam ipsam personam Verbi, cui per essentiam communicatur. Hoc argumentum rerorsionem parit in infinitate Christi Domini, ut per se patet.

447. Respondeo deinde 1. nego antec. ad prob. nego etiam antec. ad probationem conc. maj. & nego min. quia licet persona Verbi non sit de essentia, & constitutivo operationis creatæ Christi, est tamen de essentia, & constitutivo meriti Christi reluktantis ex ipsa persona, & operatione creata. Sic persona Verbi, est de constitutivo Christi Domini, licet non sit de constitutivo humanitatis. Ad primam Confirmationem; nego antec. quia, licet Deus possit velle existentiam operationis creatæ Christi Domini, quin velit ipsius dignificationem, nihilominus velle non potuit meriti Christi existentiam, quin veller illius dignificationem, cum essentialiter constituatur ex ipsa persona Verbi. Nec obstat, quod potuerit non existere meritum Christi, quia etiam potuit non existere istud compositum ex humanitate, & Verbo, & potuit non existere volitio libera Dei, & tamen ex suppositione, quod sint, necessariò amantur à Deo, habentque dignitatem simpliciter infinitam; quia essentialiter constituuntur ex ipsa dignitate Dei.

448. Ad secundam confirmationem nego majorem; quia licet dignitas personæ Verbi communicetur per unionem morali operationi creatæ Christi, communicatur tamen merito per identitatem, cum sit de intrinseco, & reali constitutivo meriti Christi; unde habet denominationem quam accipit operatio creata abstractè sumpta, ut non sit absolutè, & simpliciter infinita. At meritum Christi concretè sumptum nequit non esse simpliciter infinitum: sic licet humanitas Christi abstractè sumpta non sit absolutè, & simpliciter infinitè sancta; at Christus ex humanitate, & Verbo constitutus est absolutè, & simpliciter infinitè sanctus. Ad tertiam confirmationem concedo totum; sed quid inde contra nos? sanè, qui sic arguunt, egregiè confundunt duo toto Cælo diversa, videlicet actionem creatam Christi, quæ est abstractum humanus concreti meritum, & ipsum concretum; sicut si quis confunderet humanitatem Christi, quæ est purè creata, cum ipso Christo constituto ex Verbo divino & humanitate; unde sicut huiusmodi argumentum frivolum esset; nempe humanitas est simpliciter finita; ergo & Christus est simpliciter finitus; ita & argumentum istud est inutile; operatio creata Christi est simpliciter finita; ergo meritum Christi est simpliciter infinitum. Cæterum, quia Adversarii hac ingenti æquivocatione sæpè laborant, accipiendo meritum Christi, non quidem pro concreto constituto ex operatione creata, & dignitate Verbi, sed pro ipsa operatione valorata à Verbi dignitate, ut ipsis aliquid demus.

449.

Resp. 2. Ad argumentum consideratum in sensu Adversariorum dist. antec. non continet omnem valorem possibilem in omni linea, con. in linea operationis meritoriae, nego antec. & conseq. ad prob. conc. antec. & dist. conseq. eodem modo: ad probationem concessis praemissis, dist. eodem modo conseq. ratio est; quia, ut operatio creata esset simpliciter infinita in omni genere, opus erat, ut contineret omnem valorem possibilem in omni genere, quam revera non continet, cum non sit infinita per identitatem, ut est ipsa Christi persona; ita, ut sit simpliciter infinita in linea operationis meritoriae, non est necesse, nisi quod ratione formae dignificantis actum supernaturalem meritorium contineat dignitatem ad quodlibet praemium; cumque operatio Christi meritoria ex dignitate dignificativa simpliciter infinita habeat condignitatem ad quodlibet praemium; eo quod non possit dari major condignificatio; exinde manet simpliciter infinita in linea meriti. Ad primam Confirmationem dist. antec. dignificationem passivam sumptam pro pura entitate actus, conc. dignitatem formalem acceptam pro forma dignificante actum, nego antec. & conseq. Ad secundam Confirmationem: dist. maj. non habet communicationem simpliciter infinitam in omni linea, conc. in linea operationis meritoriae, nego maj. & dist. min. nego conseq. quia licet persona Verbi habeat infinitam communicationem per identitatem, ideoque sit simpliciter infinita in omni genere; at operatio meritoria, quamvis non habet infinitam communicationem per identitatem, habet tamen ralem condignificationem, ut non sit possibilis major in linea meritoria, ac proinde manet in hac linea simpliciter infinita.

450.

Objicies 5. Si meritum Christi esset simpliciter infinitum, nec unum esset majus alio, nec omnia simul continent majorē valorem, quam unum duntaxat Christi meritum, ut pater in quavis persona Divina, quae tantam perfectionem continet, quantā tres simul divinae personae contineant; sed hoc est falsum; ergo &c. Prob. min. ex eo charitas Christi erga nos commendatur à Sanctis PP. quia cum potuisset per actum multo minus difficilem nos à peccato redimere, id praestitit per actum difficilem; sed hoc locum non haberet, si omnia Christi merita essent aequalia; ergo &c. Confirm. 1. quia omnes divinae personae sunt aequales, & quavis earum continet tantam perfectionem, quantam omnes simul, nequit una reperiri sine altera; atqui unum Christi meritum potest absque altero reperiri; ergo &c. Confirmatur 2. quia actus Christi necessarii non erant capaces meriti, non accipiebant à persona Verbi valorem meritorium; ergo quia actus remissus non est tam capax, quam intensus, non accipiet tantum valorem meritorium à persona Verbi quantum intensus. Confirm. 3. Christus habuit libertatem sufficientem ad meritum; at-

qui libertas inter duo omnino aequalia non est sufficiens ad meritum; ergo merita Christi non erant aequalia. Hoc argumentum etiam confundit meritum Christi cum actionibus abstractè sumptis.

Resp. conc. maj. & nego min. ad probat. conc. maj. & nego min. nam Sancti PP. rectè inferunt charitatem Christi erga nos, eo quod, cum Christus potuerit nos à peccato redimere per actum non multo difficilem, voluit tamen hoc facere per difficillimam Crucis passionem, ut praeberet nobis paciendi exemplum. Ceterum ipsi actus abstractè sumpti non sunt adaequatum meritum, ut saepe diximus, cum meritum Christi ex iis actibus & persona Verbi adaequatè confurgat; at hoc conjunctum revera continet valorem simpliciter infinitum; ideoque, licet actus sint inaequales, manet tamen Christi meritum simpliciter infinitum. Ad primam Confirmationem nego maj. seu potius illam causalem, quia. Nam persona divina non ideo praecise habent essentialē connexionem, quia sunt simpliciter infinitae, sed quia, ut fides docet, sunt metaphysicè necessariae; at verò merita non sunt metaphysicè necessaria, sed potius libera, neque potest meritum reperiri absque libertate.

Ad secundam Confirmationem conc. antec. & dist. conseq. quia non est tam capax actus remissus abstractè sumptus, concedo; in concreto meriti, nego conseq. quia cum persona Verbi contineat omnem valorem possibilem, eo ipso, quod actus remissus sit potens cum illa constituere hoc concretum meritum Christi, est quoque tam capax constituendi meritum simpliciter infinitum, ac sit capax actus intensus sic humanitas Christi est tam capax constituendi cum unione hypostatica compositum simpliciter infinitum, ac sit capax naturae Angelicae; id autem non convenit actui necessario; siquidem ex defectu libertatis est incapax meriti. Ad tertiam Confirmationem dist. min. si actiones, quae sunt, sint omnino aequales, conc. si sint inaequales, nego min. & conseq. quia licet in meritis Christi persona Verbi eadem sit, nec detur libertas, ut personae dignitas sit major, vel minor; at relatè ad operationes datur libertas ad eliciendam intensiorem, vel minus intensam, ad eliciendam operationem in hac specie virtutis, vel altera; imò & Christus habet etiam libertatem contradictionis ad eliciendum, vel omittendum actum superum meritorium, ut suo loco dicemus.

Objicies 6. Persona Verbi magis dignificatur humanitatem, quam meritum Christi; ergo non dignificat meritum simpliciter infinitum. Probatur antec. illud magis dignificat, cui intimius communicatur, sed intimius communicatur humanitati, quam condignificat immediatè, sive per unionem physicam, quam communicetur merito, quod condignificat mediatè, sive per unionem moralem fundatam in unione physica; ergo &c. Resp. nego antec. ad

ad probat. conc. maj. & nego min. quia persona Verbi communicatur suis meritis per identitatem, licet humanitati communicetur per unionem physicam, & operationi per unionem moralem. Sicut enim Christo Domino non communicatur per unionem, sed per identitatem, quia est de essentiali constitutivo Christi, licet non communicetur per identitatem sed per unionem physicam humanitati, cujus non est essentiali constitutivum, ita communicatur merito per identitatem, quia est de essentiali sui meriti constitutivo, licet non communicetur per identitatem, sed per unionem moralem operationi, cujus non est essentiali constitutivum.

454. Datur primum, quod nequit condigne cadere sub merito Christi: ergo meritum Christi in ratione meriti non est simpliciter infinitum. Probat. antec. volitio libera Dei est infinita per essentiam, dum, etiam si incarnaretur Pater aut Spiritus Sanctus, constituunt totum infinitum per essentiam, & meritum Christi non est infinitum per essentiam, sed infinitum per essentiam non potest cadere sub merito non infinitum; ergo &c. Confirmatur 1. Meritum Christi exauriri potest, si nempe petat in primum, quod Pater aut Spiritus Sanctus carnem assument, vel si deat in primum ipsa Eucharistia, in qua reproductur ipse Christus; sed quod exauriri potest, non est simpliciter infinitum; ergo &c. Confirmatur 2. Si meritum Christi non posset exauriri, sequeretur, quod quocunque premio dato adhuc maneret in Christi merito valor ad aliud primum, ac proinde, quod plus posset Christus mereri, quam Deus posset premiare; sed hoc est absurdum; ergo &c. Confirmatur 3. Sequeretur, quod unicuique Christi meritum esset majus, quam omnia peccata simul; ergo Deus exigens Christi meritum ad condignam satisfactionem pro peccato, esset iniquus. Confirmatur 4. Sub eodem genere darentur duo infinita ejusdem rationis, videlicet duo Christi merita; sed duo infinita ejusdem rationis sub eodem genere repugnant ex Philosopho; ergo &c.

455. Resp. nego antec. ad probationem, nego majorem quoad secundam partem, quia dignitas Verbi, utpote constitutiva meriti Christi communicatur merito per essentiam, ac proinde meritum Christi per essentiam suam est simpliciter infinitum; cum autem sit de ratione simpliciter infiniti, quod formaliter, vel eminenter omnia contineat, ac proinde, quod sit tantum se solo, quantum cum quolibet alio simul; exinde meritum Christi, est tantum se solo, quantum omnia simul merita, & omnia simul premia. Sic Deus se solo est tantus, quantum ipse simul cum creaturis, & Pater se solo est tantus, quantum simul Pater ipse, Filius, & Spiritus Sanctus. Ut ait Augustinus Serm. 38. de tempore prope medium. *Tantum solus est Pater, vel solus Filius, vel solus*

Spiritus Sanctus, quantum est simul Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. Ratio est, quia, quod formaliter est simpliciter infinitum, continet eminentiam simpliciter infinitam, quidquid realiter ab ipso distinguitur, & hoc tam perfectum est, quam sit perfectum in altero realiter distincto continere illud formaliter; sic tanta perfectio est in Patre continere filiationem eminentiam simpliciter infinitam, quanta sit perfectio in filio continere formaliter filiationem, & tanta perfectio est in filio continere paternitatem eminentiam simpliciter infinitam, quanta sit perfectio in patre continere formaliter paternitatem; sic etiam tanta perfectio est in Deo continere omnes perfectiones creaturarum eminentiam simpliciter infinitam, quam sit perfectio in creaturis continere eas perfectiones formaliter; unde cum quodlibet Christi meritum contineat perfectionem omnium meritorum eminentiam simpliciter infinitam, est se solo tam perfectum, quam omnia simul merita. Exinde

Ad primam Confirmationem: nego maj. & ejus suppositum, nempe, quod infinita perfectio divina, sive consideretur in actibus Dei liberis, sive in Patre, aut Spiritu Sancto, qui carnem assumerent, sive in misterio Eucharistiae, sive in uno Christi merito, quod pro altero ejusdem merito conferretur, possit esse primum meriti Christi. Ratio est, quia nulla divina perfectio distinguitur essentialiter ab altera, cum in Deo sit unica indivisibilis essentia cum omnibus divinis perfectionibus identificata, ut fides docet, & expressè definit Concilium Lateranense; Can. 2. ad primum autem, utpote essentialiter indebitum pro priori ad meritum, requiritur, quod sit essentialiter distinctum ab ipso merito; unde in divinis, neque Pater potest esse primum filii, neque filius potest esse primum Patris, sed sunt ad invicem mutua possessio: idcirco solum potest esse Christi primum, quod est realiter distinctum à suo merito, ut visio creaturae animae Christi, remissio peccatorum humani generis, & alia dona superna, de quibus infra agemus; cum autem omnia dona creata nulloatenus possint exaurire merita Christi; exinde nequaquam possunt exaurire per aliquod primum; quod respexisse videtur Clem. 6. in Extravagante Unigenitus, dum de thesauro meritorum Christi dixit; *De cujus consumptione seu minutione non est aliquatenus formidandum propter infinita Christi merita*; atque exinde patet, quomodo respectu adultorum gloria dicatur corona, & hereditas, & respectu Christi dicatur hereditas, & possessio sua, ut Dominus loquitur Lucæ 24. *Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam?* quo in sensu dicitur etiam Joan. 1. *Vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre.* Vide aliam solutionem apud Eximium Doctorem disput. 4. sect. 4. dato, & permisso supposito.

457. Ad secundam Confirmationem dist. maj. quoad secundam partem: maneret valor ad aliud præmium categorématique infinitum, neg. syncategorematicè infinitum conc. istam, & nego alteram partem majoris, & dist. pariter min. nego conf. ratio est, quia, ut nunc suppono cum communi Philosophia, infinitum categorématique implicat, ac proinde non potest esse revera præmium. Siquidem præmium ex natura præmii debet esse possibile, & non chimericum; unde infinito merito Christi non debetur præmium infinitum categorématique, seu syncategorematicè, imò quomodo in hac eadem suppositione debetur in sua linea infinitæ omnipotentia DEI effectus infinitus non quidem categorématique, cum ille sit effectus chimericus, sed syncategorematicè, id est, etiam posse producere plura, & plura, majora, & majora in infinitum; sic etiam meritum Christi in actu primo est æquale cuicunque præmio non repugnanti; cumque præmium non repugnans sit infinitum tantum syncategorematicè, exinde habet duntaxat proportionem, & æqualitatem cum præmio infinito syncategorematicè.

458. Quamobrem sicut omnipotentia divina ex effectibus syncategorematicè infinitis debet per suam voluntatem determinare in actu secundo, quem velit producere, sic Deus per suam voluntatem debet determinare, quodnam ex præmiis syncategorematicè infinitis velit conferri Christo, ex quo clarè apparet, quomodo Deus possit tantum præmiare, quantum Christus possit mereri, si Christus potest mereri præmium syncategorematicè infinitum; ita Deus potest præmiare dando præmium syncategorematicè infinitum. Quin potius inter virtutem omnipotentia, & inter meritum Christi datur in ordine ad effectus suos grande discrimen, nempe, quod Deus non est liber ad faciendum, quod omnipotentia non detur, aut omnipotentia non sit, ac est liber, ut admittat operationes creatas Christi Domini tanquam constituentes meritum in actu secundo, vel ut admittat eas tanquam constituentes meritum, cui in actu secundo debeatur præmium, sed tanquam Deo debitas ex aliis quàm plurimis titulis, ut dicemus sect. sequenti; ex quo etiam apparet iterum, quod non possit Christus magis mereri, quàm Deus possit præmiare.

459. Ad tertiam Confirmationem conc. antec. & nego conseq. quia Deus cum absolute posset relinquere operationes Christi Domini absque ullo præmio, ut dicemus sect. sequenti, nullam irrogare potest injuriam Christo Domino determinando illi ex pacto tantum præmium, & non majus: sicut quia potest relinquere omnipotentiam, quin aliquid ad extra producat, nullam irrogat injuriam omnipotentia determinando illi istos effectus, & non alios; non enim manet Deus obligatus in actu secundo ad conferendum ullum præmii independentem à sua promissione, & fidelitate. Ad-

dunt aliqui, quod Deus non exigeret illum excessum in meritis Christi per se, sed per accidens ex eo, quod nullum meritum minus esset possibile Christo; sicut qui exigeret nummum aureum ab eo, qui non posset minus redere, licet solum abstulisset argenteum; verum hæc ratio non erit satis firma, nisi solutionis naturæ doctrinā roboretur. Ad quartam confirmationem dist. maj. daretur infinita sub eadem forma, & diversa materia, concedo, sub eadem forma, & materia, nego maj. & dist. min. nego consequentiam; quia sicut multiplicationem hujus concreti finiti *album* satis est, quod multiplicetur sub eadem forma finita, ut contingeret, si eadem albedo dealbaret Petrum, Paulum, & Franciscum; siquidem tunc essent tria alba; sic ad multiplicationem hujus concreti finiti *meritum* Christi satis est, quod multiplicetur materia sub eadem forma, seu quasi forma infinita.

Obijcies 8. Dignitas personæ Verbi non auger honestatem, libertatem, & supernaturalitatem actus; ergo neque auger meritum. Retorqueo argumentum: dignitas Verbi non auger naturalitatem humanitatis supra alias humanitates; ergo neque valorem hominis Christi supra valorem aliorum hominum. Respondeo deinde conc. antec. & nego conseq. Ratio disparitatis est, quia magnitudo honestatis, libertatis, & supernaturalitatis consistit in magnitudine talis amoris liberi, quo amatur objectum formale honestum. Dignitas personæ Verbi non facit, quod talis amor non sit talis amor, vel quod sit alius; at dignitas meriti consistit in eo, quod actus cum dignitate Verbi constituat concretum majoris valoris ad præmium, quàm constitueret cum alia dignitate purè creata; cumque hoc reverà constituat; exinde quavis non augeat honestatem, libertatem, aut supernaturalitatem actus, auger nihilominus cum eo actu valorem meriti; sic licet dignitas Verbi non faciat, quod humanitas Christi sit alterius speciei, ac humanitas aliorum hominum, faciet tamen, quod homo ex ea humanitate & Verbo constitutus sit majoris valoris quàm homo constitutus ex alia humanitate, & subsistentia purè creata. Ex dictis

Fit 1. meritum Christi Domini condignificatum à persona Verbi non minoris esse valoris, quàm si esset condignificatum à triplici persona; Ratio est, quia cum quælibet persona divina non esset quid majus, quàm una sola persona, ut constat ex num. 455. ac proinde una sola persona non minus condignificat meritum, quàm illud condignificaret triplex persona divina; unde meritum Christi est simpliciter infinitum in linea morali respiciente præmium, & in linea physica, quia habet extremum physicum simpliciter infinitum. Fit 2. Quamquàm operatio creata possit esse vel magis, vel minus intensa, vel in hac, vel in alia specie virtutis pro libertate anime Christi Domini ad operandum; eam tamen maj.

maiores intentionem non posse reddere meritum Christi Domini magis dignum; unde quævis alia operatio, dummodo supernaturalis sit, satisque libera ad supernaturaliter merendum, constituetur cum ea dignitate meritum æquè dignum. Ratio est, quia minoritas illa operationis compensatur à dignitate simpliciter infinita, cum qua constituit meritum ad eum modum, quo, ut supra diximus, non est minoris dignitatis, & valoris Christus constitutus ex Verbo, & natura humana, quàm si constitueretur ex eodem Verbo, & natura Angelica, eò quòd minoritas naturæ humanæ, ratione cujus Christus dicitur minoratus paulò minùs ab Angelis, satis, superque compensatur à dignitate Verbi simpliciter infinita, cum qua constituit unum compositum.

SECTIO III.

An satisfactio Christi absque ullo favore Dei extrinsecò fuerit æqualis, & superabundans?

461. **S**uppono 1. personam infinitam Verbi dignam esse, ut si satisfaciatur in natura assumpta, per quamlibet satisfactionem satisfaciatur de condigno pro quibuslibet offensis pluribus, & pluribus, majoribus, & majoribus in infinitum; ad eum modum, quo si mereatur in natura assumpta, est digna, ut per quodlibet meritum mereatur de condigno quodlibet præmiū majus, & majus in infinitum: sicut enim meritum requirit æqualitatem cum præmio, ita etiam satisfactio requirit æqualitatem cum delicto, sive offensa, pro qua satisfacit; unde satisfactio non minùs est simpliciter infinita in genere satisfactionis, quàm sit meritum simpliciter infinitum in genere meriti; siquidem ab eadem forma, seu quasi forma simpliciter infinita, qua constituitur meritum, constituitur etiam satisfactio. Querimus autem in præsentia, an satisfactio Christi (idem esto de merito) contineat totum illum valorem independentem ab ullo favore Dei extrinsecò.

463. **S**uppono 2. satisfactionem Christi (idem sub modo de merito) dupliciter posse considerari, nempe vel in actu primo, quatenus habet ex se condignitatem, & vim motivam ad obtinendam offensæ remissionem, vel in actu secundo, quatenus actu causat, & movet efficaciter offensam ad remittendam offensam intuitu talis satisfactionis; quòd si satisfactio talis sit, ut visus essentialiter obliget DEUM ad volendum remittere, & ad remittendam offensam, vocatur satisfactio strictissima; si autem talis sit, ut, licet vi sua actu obtrineat remissionem, eamque in valore adæquet, & excedat, non tamen habeat essentialem exigentiam ex parte sui, neque respiciat obligationem ad remittendum ex parte DEI, vocatur

satisfactio duntaxat stricta; hæc Dei obligatio ad remittendam offensam vi satisfactionis Christi Domini, considerari quoque potest saltem dupliciter; primò quidem per mutuum contractum, quo Deus promittat Christo Domino peccata hominum remittere, eisque gratiam conferre, si Christus æqualem satisfactionem pro hominibus offerat, & Christus accipit promissionem, repromittatque offerre, quòd exigitur. Secundò, si DEUS independentem à Christi Domini repromissione promittat eam offensæ remissionem, aliorumque donorum collationem, si Christus offerat pro hominibus satisfactionem condignam. Remissio quoque ex vi condignæ Christi satisfactionis considerari potest absque ulla prævia obligatione ex parte Dei. Primò, si DEUS efficaciter ex condignitate satisfactionis Christi jam exercitè posita remittere velit offensam. Secundò, si efficaciter velit Deus offensam remittere ex vi condignæ satisfactionis Christi nondum exercitè posita, sed absolute prævisæ. His positis

464. **P**rima sententia tenet, Christi satisfactionem non indigere ulla prævia ordinatione, aut acceptione divina, ut sit strictissima satisfactio in actu secundo, sed teneatur DEUS remittere peccata humani generis; ita Valentia disput. 1. quæst. punct. 8. *Ego vero*, citans pro se Bonaventuram, & alios. Secunda sententia, quæ attribui solet Scoto, docet, satisfactionem Christi Domini (idem sub modo de Christi merito) non fuisse intrinsecè condignam, & sufficientem ad solvendum pro peccatis humani generis, sed accepisse extrinsecè sufficientiam à liberali acceptione Dei, quatenus Deus voluit esse contentus cum illa satisfactione. Tertia sententia docet, fuisse intrinsecè condignam, & sufficientem in actu primo independentem ab ordinatione, & acceptione Dei, non verò in actu secundo, cujus condignitas, ait hæc sententia, requirit ordinationem antecedentem ex parte DEI pro satisfactione strictissima, consequentem autem pro stricta. Ita plures, quos sequitur Martinus Perez disp. 3. de Incarnatione sect. 8.

465. **A**ssero 1. cum omnibus Catholicis: Christus Dominus non solum condignè, sed etiam superabundanter satisfecit pro peccatis mundi. Probatur 1. ex Psalm. 129. ubi de redemptione, & satisfactione Christi, ita prædicitur, *quia apud Dominum misericordia, & copiosa apud Deum redemptio*; at satisfactio Christi non solum fuit condigna, sed copiosa etiam, sive superabundans. Confirmatur 1. Illa est satisfactio superabundans, quæ magis continet, quàm quòd necessarium est ad condignam satisfactionem; sed ita se habuit satisfactio Christi: ergo non solum fuit condigna, sed etiam superabundans. Probatur min. Magis est, quòd Christus totum suum sanguinem obtulisset, ut revetâ obtulit, quàm si obtulisset duntaxat unicam guttam sanguinis; atqui una sola gutta sanguinis erat, ut ait Clement. 6. in Extravag. *unigenitus*,